

РЕЦЕНЗИЈА

**НА СКРИПТА ПОД НАСЛОВ „ТЕХНИЧКИ ВЕЖБИ ЗА КЛАСИЧНА ГИТАРА“
ОД АВТОР ДОЦ. М-Р ДЕЈАН ЛАЗАРЕВСКИ, МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП**

Врз основа на член 110 од Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18), а согласно со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Наставно-научниот и уметнички совет на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип на својата 91. седница, одржана на 31.3.2022 година, ја донесе Одлуката бр. 1402-52/7 каде што е формирана Рецензентска комисија за рецензија на скрипта под наслов „Технички вежби за класична гитара“ во состав:

- д-р Ангеле Михајловски, редовен професор од наставно-научната област видови на инструменти – пијано, вработен на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- м-р Антонијо Китановски, редовен професор од наставно-научната област цез гитара и цез композиција - вработен на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

За изготвување на извештај, рецензија на приложената скрипта „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски, наменета за студентите на прв циклус студии по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4 на Вокално-инструменталниот оддел, насока Гитара на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на скриптата, Комисијата до Наставно-научниот и уметнички совет на Музичката академија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за скриптата: Скриптата како учебно помагало со наслов „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски претставува материјал којшто соодветствува на Наставниот план и содржина по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4, коишто се изучуваат на Вокално-инструменталниот оддел, насока Гитара, на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип на прв циклус додипломски студии во прв, втор, трет и четврти семестар 2+2+1 со број на кредити 6.

Ракописот е потполно изготвен во согласност со пропишаната Наставна програма за горенаведениот предмет и според барањата коишто се поставуваат пред студентите во рамките на предметот, а сепак се однесуваат на практично-теоретската реализација на Програмата. Истовремено одговара и на одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за обемот на скриптата: Ракописот е составен од четири тематски целини со дадени наслови во 65 страници. Секоја тематска целина разработува одредена проблематика, а сите тематски целини припаѓаат на вокално-инструменталното интерпретирање на нотниот текст во вид на вежби.

Податоци за постоење на сличен или исти наслов: Ракописот претставува стручно и научно концепиран текст којшто е напишан на сосема разбирлив јазик за групата на којашто е наменет, односно за студентите на Музичката академија.

Квалитетот, прегледноста и естетиката на текстот, како и големиот број на примери односно вежби даваат можност за успешно следење, совладување, како и подготвување на студентот по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4.

Краток опис на содржината: Ракописот „Технички вежби за класична гитара“ е подготвен според пропишаната наставна програма и според барањата коишто се поставуваат пред студентите во рамките на предметот Гитара, а сепак се однесуваат на подготовка на теоретскиот, како и на практичниот дел на овој предмет.

Ракописот претставува концизно учебно помагало коешто во целост ги опфаќа сите проблематики за начинот на користење на левата и десната рака при вежбање и свирење на класична гитара. Во ракописот авторот ги истакнува, објаснува, образложува проблематиките, дава насоки како да се совладаат тешкотиите, како да се усоврши вежбањето и свирењето на инструментот. Овој ракопис претставува систематично и логично пренесување на сè она што треба да биде основа за студентите по предметот Гитара, како и водич за начинот на интерпретација на вежбите коишто се застапени во ракописот.

ОСНОВНИ ПРАВИЛА: Дадени се нотни вежби за лева рака; Вежби за независност на прстите; Легато техника на свирење; Одбрани етиди за легато техника; Етиди од Каркаси;

Етиди од Гуилиани; Етиди од Каркаси; Технички вежби за десна рака; 120 арпеџа за десна рака; Вежби за совладување на долги пасажи; Вежби за палец на десната рака; Вежби за тремоло техника.

Интерната скрипта од вежби со наслов „Технички вежби за класична гитара“ претставува учебно помагало коешто е наменето и приспособено за студентите кои го изучуваат предметот Гитара на Вокално-инструменталниот оддел, според ЕКТС програмата на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Скриптата содржи обработен материјал којшто опфаќа 65 страници. Обемно соодветствува на новиот концепт за образование, како и на фондот на часови (2+2+1) опфатени во четирите семестри I, II, III и IV, сето тоа во зависност од потребите и способностите на студентите. Скриптата со вежби може да се употребува и од страна на понапредни и талентирани студенти.

Скриптата содржински опфаќа: 7 технички вежби за лева рака, за независност на прстите, 30 варијанти на легато вежби за лева рака и 3 етиди за легато техника за лева рака. 120 арпеџа за десна рака, 6 вежби за совладување на долги пасажи при изведба во одредени примери на композиции, како и варијанти на вежбање на скали, со што би се постигнала леснотија во свирењето на десната рака.

Една вежба за палец на десната рака, технички вежби за тремоло техника.

Скриптата освен во високото образование може да се употребува и во средното образование по предметот Гитара.

Целиот обем на материјалот е организиран во четири тематски целини:

1. Технички вежби за лева рака
2. Одбрани етиди за легато техника
3. Технички вежби за десна рака
4. Правилно вежбање.

Организираноста на материјалот е составена од четирите тематски целини коишто се структурирани со наслови, поднаслови и примери.

Зборувајќи за тематските целини, секоја тематска целина содржи поднаслови и соодветни вежби коишто ја надополнуваат целата тема. Не можеме да се задржиме само на објаснувањето на она што треба да се совлада од страна на студентите без примерите коишто се дадени. Ставајќи акцент на вежбите целта на скриптата е студентите да имаат примери преку кои ќе успеат да го совладаат дадениот материјал и да ги усовршат техниките на лева и десна рака, притоа задржувајќи се секако и на правилното вежбање, како еден од најважните делови на предметот Гитара.

Четирите тематски целини заеднички го сочинуваат сè она што еден студент треба да го совлада по предметот Гитара.

Почнувајќи од првата тематска содржина **Технички вежби за лева рака** каде што главното внимание се однесува на положбата на левата рака и растојанието помеѓу прстите. Задржувајќи се на свесното вежбање и напорната ментална работа, како и на физичкиот напор за методичното механизирање на прстите. Бавно вежбање, забрзано темпо, компресија на еден прст, одмор, паузи, се составни делови на една целина за успешно совладување на вежбите за левата рака.

Во оваа тематска целина се задржуваме и на **Вежби за независноста на прстите од левата рака** со коишто ќе се постигне поголема контрола на прстите. Низ вежбите за лева рака можеме да се задржиме на подвижноста на самите прсти како и на нивното слободно движење.

Во втората тематска целина се опфатени и вежби за **Легато техниката на левата рака**, каде што многу важно е применувањето на релаксација на секој прст, вежбање во бавно темпо и истегнување на прстите. Правилната поставка на прстите од левата рака се од голема важност за прецизно интонирање на тоновите. Овде ќе се запознаете и со пајак вежбата како една од најважните вежби за техничките вежби на левата рака. Овде мораме да ја напоменеме и синхронизацијата на прстите од левата и десната рака коишто треба да се движат во исто време. Важна е и употребата на метроном, но секако и свирењето без никаков напор.

Следната тематска целина е **Технички вежби за десна рака** каде што се става посебен акцент на арпедата на десна рака. Од денешна гледна точка арпедата претставуваат суштински дел од наставната програма на секој класичен гитарист. Во скриптата има 120 вежби со арпеда на Мауро Гулиани коишто се одлични примери на арпеда за усовршување на техниката на свирење на десната рака.

Вежбите за совладување на долгите пасажии се однесуваат на одредени композиции и нивен начин на решавање на изведбата.

Вежбите за палец на десната рака се вежби во коишто се бара посебно внимание бидејќи неговите движења се во спротивност со другите прсти и движењето е со поголема сила. Затоа е потребно поголемо внимание за да се произведе квалитетен звук и боја на тон.

Вежбите за тремоло техниката се особено интересни бидејќи ве учат како да ја контролирате артикулацијата, а не брзината.

Последната тематска целина се однесува на **Правилното вежбање**, односно на тоа како да се совладаат тешкотиите при одредена композиција, како да се подобрат вештините, да се изолираат потешките делови на коишто ќе им се посвети поголемо внимание. Она на коешто треба да се посвети поголемо внимание е разликувањето на вежбање и свирење. Квалитетното вежбање ги подобрува вештините на изведбите на инструментот и тоа преку едноставните вежби да успее да се постигне поголем потенцијал на изведба.

Целта на овие тематски целини е правилното користење на левата и на десната рака при свирење на класичната гитара, како и правилното вежбање и разликување на вежбање од свирење.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Предложената скрипта „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски е наменета за студентите на прв циклус студии по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4 на Вокално-инструменталниот оддел, насока Гитара на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, со цел да послужи за совладување на предметот Гитара, на учење на правилно вежбање, на учење на правилно користење на левата и десната рака. Со неа студентите ќе можат да го надградат своето знаење, да ги совладаат тешкотиите со коишто се соочуваат при студирањето, конкретно по предметот Гитара. Со помош на вежбите дадени во скриптата студентите ќе можат своето знаење да го издигнат на едно повисоко ниво коешто е неопходно во текот на студирањето.

Ракописот на авторот м-р Дејан Лазаревски во целост ги задоволува потребите за совладување на предметот преку бројните примери дадени во скриптата, како и критериумите за предметот. Од големо значење е објаснувањето за користењето на левата и десната рака, совладувањето на потешките делови во однос на самото свирење, како и разликувањето на свирењето од вежбањето. Со сето ова скриптата претставува учебно помагало коешто ги задоволува сите пропишани услови за издавање според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Рецензентската комисија предлага скриптата со наслов „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски да биде објавена како скрипта за потребите на студентите на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Ангеле Михајловски, редовен професор, с.р
М-р Антонијо Китановски, редовен професор, с.р.